

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Egenvärldar

Clara Fredenmark

Inriktning/specialisering/LAU395

Handledare: Nike Nilsson Falkholt
Beatrice Persson

Examinator: Kajsa Eriksson

Rapportnummer: VT12-6030-13

Abstract

Examensarbete inom Lärarprogrammet LP01

Titel: Egenvärldar

Författare: Clara Fredenmark

Termin och år: Vårterminen 2012

Kursansvarig institution: För LAU390/LAU395/LSÄ600: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Handledare: Nike Nilsson Falkholt, Beatrice Persson

Examinator: Kajsa Eriksson

Rapportnummer: VT12-6030-13

Nyckelord: identitet, populärkultur, egenvärldar, kunskap, ungdomskultur, internet, empowerment, kulturell friställning

Sammanfattning

Syftet med undersökningen är att komma fram till hur förutsättningar för ungdomars identitetskapande idag ser ut när sociala medier finns att tillgå. Detta sker utifrån frågeställningarna: "Hur ser en egenvärld ut/vilka komponenter ingår i en egenvärld" samt "Hur kan kunskapen inom dessa komponenter definieras?". Syftet är också att se hur identitetsskapande processer påverkar kunskapande processer. Hur påverkar identitetsskapande lärande och vad som ska läras ut i skolan och om skolan ska anpassa undervisningen efter de nya förutsättningarna ungdomarna lever i? Undersökningen av identitet och ungdomars identitetskapande diskuteras i samband med ungdomsforskaren Thomas Ziehes teori om *egenvärldar*. Undersökningen innehåller också en studie av identitetsskapande och egenvärldar på internet i form av en inblick i ungdomskulturen Bronies. För att få en förståelse av både gestaltungsprocess och av undersökningen av en ungdomskultur, har en hermeneutisk metod används. Jämförelsen mellan undersökningens resultat och Ziehes teori om egenvärldar blir teoriprovande. Undersökningens resultat pekar på att kunskaperna inom egenvärlden är beroende av en populärkulturell kontext och att kunskapen är begränsad, specifik, och ofta mycket fördjupad inom ett populärkulturellt ämne. Resultatet visar också på att gemenskap är viktigt och att kunskaper som premieras inom gemenskapen ofta fördjupas. I slutdiskussionen hanteras ungdomars populärkulturellt betonade egenvärldars möte med skolan. Diskussionen behandlar här huruvida läraren ska bidra till elevens fördjupade intresse i denna/dennes egenvärld

Innehållsförteckning

1 Innehållsförteckning	3
2 Inledning	4
2.1 Ämnesval och forskarreflexivitet	4
2.2 Syfte och frågeställningar	5
3 Teoretisk anknytning/ Forskningsöversikt	5
3.1 Identitetsteorier	5
3.2 Ziehe	6
4 Design, metoder och tillvägagångssätt	6
4.1 Den hermeneutiska cirkel	7
4.2 Material källor och urval	7
4.3 Reliabilitet och validitet	8
4.4 Avgränsningar	9
4.5 Forskningsetik	9
5 Identitet	10
6 Förklaringar av begrepp för en förståelse av fortsatt läsning	11
6.1 Kulturell friställning	11
6.2 Egenvärlden	12
6.2 Twitter	12
6.4 Bakgrund till begreppet bronies	13
7 Ungdomskulturen Bronies	13
7.1 Förståelse	13
7.2 Att vara del av en grupp och populärkulturen och internet – det spännande och det roliga	15
7.3 Språk	16
7.4 Entreprenörskap	16
7.5 Egen bildproduktion – teknik – ”fanart”	17
8 Sammanfattning av slutsatser, en jämförelse med Ziehes egenvärldar samt slutdiskussion	18
Käll- och litteraturförteckning	
Bildbilaga	22

2 Inledning

2.1 Ämnesval och forskarreflexivitet

Vad är en identitet, vad gör de sociala medierna med ungdomars identitetsskapande och hur ser normerna ut där och i vår fysiska verklighet? Dessa frågor har rörts sig i mitt huvud och har också lett mig vidare till frågor om vad vi med vårt identitetsskapande anser är viktig kunskap, vad skolan ska lära ut och därmed skolans roll i detta. I Lgr 11 står att: ”Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling” (LGR 11:10). Speciellt har jag funderat på läraryrket och dess relation till hur populärkultur; med andra ord hur elevernas egna intressen utanför skoltid, ska bemötas i skolan.

Uppsatsen skriver jag inom en utbildningsvetenskaplig ram, och i formen av en c-uppsats, under min examenstermin på lärarprogrammet vid Göteborgs universitet/Högskolan för Design och Konsthantverk. Uppsatsen bygger på en gestaltning. Gestaltningen är ett resultat av det jag kommit fram till genom en process som startade i tankar om identitet och ungdomars identitetsskapande.

Det jag då kommer att röra mig kring är, i stort, identitet kontra skolans roll som kunskapsföremedlare och skolans konkurrens med populärkulturen och de sociala medierna. I denna del vill jag närmare undersöka den egenvärld ungdomar lever i där internet/populärkultur blir den främsta informationskällan inom denna värld.

När jag behandlar fenomenet egenvärld diskuterar jag Thomas Ziehes forskning och teorier kring *kulturell friställning* och ungdomars *egenvärldar*. (Ziehe 1992:9, Claesdotter 2011): Ziehe menar att de traditioner som funnits förr och där ungdomar haft lättare att hitta sin identitet inte är lika fasta som förut – det är detta som menas med kulturell friställning. I den kulturella friställningen skapar ungdomarna sin identitet utifrån populärkulturen. I ungdomars egenvärld kan den kunskapen som förmedlas i skolan till individen/eleven riskera att, i elevens värld, inte uppfattas som viktig eller användbar i deras eget liv. Detta har att göra med att eleven i sin egenvärld inte kan identifiera sig med den kunskap skolan förmedlar. Därav kan eleven selektivt välja vilken kunskap denna/denne vill ta till sig i skolan. Ziehe kallar denna selektivitet för ett *filter*. Jag vill också komma fram till om det finns kunskap som skaffats inom egenvärlden som även är till nytta inom skolans värld.

Min undersökning startar i undersökningen och studiet av identitet som en förberedelse för en förståelse av ungdomars identitetsskapande. Ungdomars identitetsskapande undersöker jag vidare i form av undersökningen av en ungdomskultur, och också fankultur, kallad Bronies. Denna existerar på internet. Jag kommer att undersöka denna i relation till kunskap och teorier om identitet, populärkultur, egenvärldar och kulturell friställning. Undersökningen av denna ungdomskultur tjänar enbart i egenskap av att definiera och karaktärisera den kunskap som utmärker de ungdomskulturer som finns på och nätet. Den är därmed endast ett exempel på en egenvärld. Mitt fokus i undersökningen är: egenvärldar, populärkultur och kunskap. För en förståelse av min undersökning använder jag mig av en hermeneutisk ansats.

Det jag kommit fram till som utmärkande för en egenvärld i ungdomskulturen jämför jag med och diskuterar utifrån Ziehes forskning om egenvärldar – jag testar därmed teorin om egenvärldar.

Vilken kunskap lyckas ungdomar få med sig genom identitetskapandet som sker inom egenvärlden? Jag avslutar med en diskussion om hur skolan ska möta den kunskapen. Min konstnärliga gestaltning bygger även på denna diskussion.

Ziehes uppfattning är att ungdomar inte har något problem eller bristande intresse att själva leta efter fakta de redan kan något om och är intresserade av – det vill säga kunskap inom egenvärlden – och att skolans uppgift därför borde vara att införa kunskap som finns utanför elevernas egenvärld (Claesdotter 2011). Frågan diskuteras också utifrån LGR 11 och artikeln ”När egot tar examen” (Udovic, 2012). Artikeln behandlar dagens forskningen kring ungdomsgenerationens tendens till ett narcissistiskt förhållningssätt till sin omvärld och de entreprenöriella värdena som hyllas idag.

2.2 Syfte och frågeställningar

Min undersökning hanterar frågor som: var placerar jag mig i och med mitt identitetskapande och min byggda identitet – och vad lär jag mig *där* jag befinner mig (vad anser jag vara viktigt) ? Med andra ord; Vilken karaktär har kunskapen i egenvärlden och hur relevant blir denna inom den syn på kunskap som finns inom skolans väggar? Hur får en lärare eleven att möta främmande kunskap utanför sin egenvärld?

Mina frågeställningar är dessa:

Hur ser en egenvärld ut / vilka komponenter ingår i en egenvärld?

Hur kan kunskapen inom dessa komponenter definieras?

Syftet är att komma fram till hur förutsättningar för ungdomars identitetskapande ser ut idag i en värld med sociala medier och också att se närmre på hur det påverkar lärandet och vad som ska läras ut i skolan. En reflektion om huruvida skolan ska anpassa undervisningen efter de nya förutsättningar ungdomar lever är också ett viktigt delsyfte med undersökningen.

Populärkulturens förhållande till skolan har i modern tid kretsat kring att skolan, i princip, borde anpassa undervisningen efter elevernas populärkulturella preferenser för att fånga deras intresse; det vill säga – att anpassa undervisningen efter ungdomars egenvärldar, vilka skapas med hjälp av populärkultur och sociala medier. Jag vill då lyfta fram hur, och i vilken utsträckning, skolan ska ta hänsyn till denna värld. Om den ska integreras är det beroende av *hur* integreringen går till; om undervisningen rör sig inom områden där eleven ”känner sig hemma” kan detta innebära att ingen ny kunskap tillförs och att inte några nya upptäckter görs. Eleven har lättare för att mer lustfyllt fördjupa sig i kunskap denna/denne redan besitter (inom egenvärlden). Om eleven i skolan istället får hjälp att öppna sig för någonting nytt utanför egenvärlden skapas förhoppningsvis vidare kunskap. (Ziehe i Claesdotter 2011).

3 Teoretisk anknytning/ Forskningsöversikt

3.1 Identitetsteorier

Utifrån den del av undersökningen som rör identitet i relation till normer och grupp kommer jag att förhålla mig till Pierre Bourdieus teorier om *habitus*. (Shusterman, 1999)

Jag kommer också att förhålla mig till Judith Butlers teorier om att kön är socialt konstruerat (och förhåller mig då till begreppen *genealogi* och *performativitet*), med det uttalat att också identitet är socialt konstruerat. Vi skapar vår identitet i förhållande till miljö och umgänge – vi skapar oss själva i förhållande till andra människor.

3.2 Ziehe

Jag kommer att behandla ungdomsforskaren Thomas Ziehes – kritiskt teoretiska infallsvinkel – på ungdomars identitetskapande. Han menar att vi i det moderna samhället är kulturellt friställda. Detta innebär att ungdomar – till skillnad från tidigare – inte är lika styrda av t ex klass och kön i sitt identitetskapande arbete, därför måste de anstränga sig mer för att hitta sin identitet utan de traditionella ramarna. Han menar också att detta gör oss mer narcissistiska (Ziehe 1992:7 f). Ziehe myntade begreppet kulturell friställning för att förklara denna ramfria tillvaro och menar att ungdomar hamnar i en egenvärld i denna kulturella friställning. I egenvärlden är kunskapen nischad och hämtar sin kunskapsbank inom populärkultur och genom internet (Ziehe i Claesdotter 2011, Ziehe 2000, Ziehe 1992).

Jag kommer speciellt att förhålla mig till Ziehes begrepp och teori egenvärldar i den del där jag jämför denna med mina egna resultat.

4 Design, metoder och tillvägagångssätt

Uppsatsens form är disponerad utefter den kronologiska ordningen i min gestaltningsprocess. Jag började med att utforska identitet med hjälp av teorier, artiklar, litteratur. Jag ville också se närmre på original och identitet. Jag ville undersöka om det fanns någon fast identitet, det som är jagets ”kärna” eller om vi iscensätter olika identiteter i olika situationer. Genom att arbeta med tryckteknik undersökte jag också iscensättandet av olika identiteter utifrån mina tankar kring Butlers teorier. Jag tänkte mig att iscensättningar var kopior, reproduceringar eller avtryck av *jaget*. Jag ställde mig frågan om det finns ett original till iscensättningarna på samma sätt som trycksaken/stämpeln som skapar trycket. Med originalet frågade jag mig om det finns ett ”jag”. Eller om alla de är olika trycken/kopiorna/iscensättningar är det som är summan av ett jag (*Claras Blogg: Examensarbete*).

Denna undersökning ledde mig sedan vidare till undersökandet av en identitet inom ungdomskulturen Bronies på *Twitter* för att kunna diskutera denna kultur utifrån begreppet barns och ungdomars egenvärldar - eftersom jag insåg att när jag undersökte en identitet i form av en ungdomskultur samtidigt befann mig mitt i en egenvärld; en värld där identitet skapas. Inom egenvärlden skapas, samtidigt som identiteten skapas, också kunskap.

Min undersökningsprocess ledde fram till en tolkning och definition av de komponenter och den kunskap som finns inom denna populärkulturella egenvärld. Jag har sedan diskuterat det jag kommit fram till, och karaktäriserat som egenvärldens typiska kunskap, i relation till Thomas Ziehes forskning om egenvärlden.

Jag har vidare fört en diskussion angående egenvärldens existerande i skolan och diskuterar

mötet mellan populärkultur och skolan. Jag har kort fört en diskussion om den *narcissistiska* tidsålder vi lever i och att denna är en aspekt av egenvärlden där individen själv bestämmer vad som är viktigt.

För en förståelse av min undersökning har jag använt mig av en hermeneutisk ansats. Genom observation har jag genomfört undersökningen av bronykulturen på minibloggen *Twitter*. Det jag kunnat observera där är meningsbärande delar som, till exempel: statusuppdateringar och profilbilder/avатарer. Dessa delar, enligt en hermeneutisk ansats, tolkar jag och får, genom dessa, en förståelse för fenomenet och växlar sedan för att se till både delarna och helheten.

Min studie är kvalitativ i den bemärkelsen att jag närmar mig fenomenet identitet och egenvärld för att öka förståelsen för just detta. (Widerberg, 2002)

Beskrivningen av min undersökning går att följa genom rubrikerna *identitet* och *ungdomskulturen Bronies*. Innan beskrivningen av undersökningen finns en bakgrundsbeskrivning där begreppen *kulturell friställning* och *egenvärldar*, samt fenomenet *Twitter*, behandlas. Dessa begreppsförklaringar är nödvändiga för att skapa sig en förståelse inför fortsatt läsning.

4.1 Gadamer och den hermeneutiska cirkeln

När jag undersöker alla de komponenter jag uppfattar i min undersökning av bronies får jag en helhetsbild av vad en brony är och en helhetsbild av en egenvärld. Men för att förstå helheten måste jag också tolka och förstå delarna (Gilje & Grimen 2007: 190-193). Jag tolkar också i ett större sammanhang då jag i början av min gestaltningsprocess tolkat vad identitet är och hur denna kan iscensättas. Förståelsen för min egen gestaltningsprocess helhet och delar innebär därmed också en *hermeneutisk cirkel*.

Helheten av denna undersökning förutsätter att jag tolkat delarna. Förståelsen av delarna förutsätter att jag också tolkar helheten. Detta är Gadamers tanke angående den hermeneutiska cirkeln. Genom att växla mellan att se till helhet och del får jag ett *motiveringssammanhang*. Gilje och Grimen menar på hur ”tolkningar av meningsfulla fenomen kan och bör berättigas” genom detta (Gilje & Grimen 2007:191). Det här innebär att hermeneutiken fungerar i två dimensioner i min uppsats. Den hermeneutiska ansatsen har jag använt både för en förståelse för min egen gestaltningsprocess – med dess olika delar som sedan resulterade i ett förståelse och en gestaltning av processen. Den hermeneutiska ansatsen har också använts som metod för att förstå delarna och helheten i min undersökning av egenvärlden och bronykulturen.

Enligt Marc-Wogau bör ”Tolkningen och förståelsen själv fattas som en kunskapsprocess som har karaktären av ett ”samtal” mellan uttolkaren och det som tolkas, en dialog, vid vilken en fråga ger upphov till ett svar som i sin tur leder till en ny fråga”(Marc-Wogau, 1981:323).

Detta beryder att min undersökning leder mig vidare till olika steg beroende på vad för frågor jag ställt mig utifrån svaren jag fått. Den leder mig vidare i en riktning beroende på vem jag är och vilka frågor jag därmed ställt mig utifrån materialet och beroende på hur jag tolkat det. Detta har att göra med det ”hermeneutiska mötet” vilket innebär att det alltid finns en *förförståelse* inför fenomenet.

4.2 Material källor och urval

Den information jag samlat, och de förståelser jag får under undersökningen, har jag reflekterat över och ibland diskuterat utifrån begrepp och teorier angående: populärkultur, kunskap, skolan och lärarroll som finns i *Kulturanalyser: ungdom, utbildning, modernitet* (1992), skriven av Thoms Ziehe, och utifrån artiklarna "School and youth – a differential relation. Reflections on some blank areas in the current reform discussions" (2000) av Thomas Ziehe, Annika Claesdotters artikel "Vill utmana ungas världar" (2011) om Thomas Ziehes forskning, Elza Dunkels text "Unga och nätet" som ingår i boken *Ungdomskulturer* (Simon Lindgren red. 2009) och artikeln "Youth and education" av Sven Mørch. Utifrån artikeln "När egot tar examen", skriven av Ana Udovic, tar jag upp aspekter som egocentrism och narcissism.

I den del där jag resonerar kring identitet använder jag mig av Judith Butlers teorier kring identitetskapande som finns med i *Könet brinner!* (2005) – ett texturval av Butlers texter som Tina Rosenberg gjort, samt Bourdieus begrepp *habitus* utifrån Richard Shusterman, (red.) *Bourdieu: a critical reader* (1999). Jag refererar också till *Läroplan för grundskolan, föreskoleklassen och fritidshemmet 2011*.

Jag använder även min blogg som material. På bloggen – *Examensarbete* har jag beskrivit min gestaltungsprocess.

Jag diskuterar den hermeneutiska metoden utifrån Nils Gilje och Harald Grimens beskrivning av denna i *Samhällsvetenskapernas förutsättningar* (2007).

Min undersökning av bronykulturen innebär en form av deltagande observation (Henriksson & Månsson 1996). Eftersom jag inte agerar aktivt i min observationsituation är det dock inte korrekt att definiera min undersökning, fullt ut, som en deltagande observation, i bemärkelsen *deltagande*, enligt Henriksson & Månsson (1996) – i och med den *interaktivitet* och *kommunikation* de syftar på: "Deltagande närvaro betyder interaktiv och kommunikativ närvaro med alla sinnen öppna och alerta" (Henriksson & Månsson 1996:4). Dock pekar Henriksson och Månsson (1996) också på, när de hänvisar till sociologen Danny L Jorgensens definition av deltagande observation, att: "användandet av deltagande observation som forskningsmetod inte alls förutsätter total hängivenhet eller personliga utfästelser" (Jorgensen, Danny L 1989 i Henriksson & Månsson 1996:12) och menar med det att det går att se på metoden enbart som en datainsamlingsmetod. Därmed ser jag mer på mitt tillvägagångsätt som en datainsamling eftersom att jag inte aktivt deltagit. Min förståelse för materialet är dock hermeneutiskt.

Jag har också använt *Youtube* och *Google* för att finna information som kan tolkas för att nå en förståelse för fenomenet *Bronykultur*. Urvalet av de jag följt på Twitter skede utifrån internetalias – om de innehöll något som kunde kopplas till *brony* samt grundar sig på val av profilbild.

4.3 Reliabilitet och validitet

Jag är medveten om att reliabiliteten är svår att avgöra i min observerande undersökning av bronykulturen. De internetidentiteter/alias jag valt att följa i min undersökning anser jag uppfyller syftet i det att jag kan definiera dem som *brony*s. Mitt syfte är att undersöka en ungdomskultur och en ungdoms egenvärld i sin helhet – dock kan jag inte garantera att de autentiska personerna bakom de internetidentiteter jag följt tillhör kategorin *ungdom*. Jag tror

ändå att jag med min observation lyckats uppnå en uppfattning om kulturen i sin helhet och vilka delar jag kan ta fasta på som typiska i en ungdoms egenvärld

Jag inser också problematiken med att jag generaliserar vad en egenvärld är utifrån undersökningen av endast en ungdomskultur, men jag tror ändå att jag lyckas få ut de beståndsdelar/gemensamma komponenter i stort att känna igen – utifrån populärkulturell påverkan och ungdomars syn på sig själva i och med att jag verifierar mina resultat genom en jämförelse med Ziehes forskning om egenvärldar.

4.4 Avgränsningar

Min ingång till undersökningen handlar generellt om identitet, hur vi skapar en identitet och huruvida vi har en fast identitet eller om vi ideligen iscensätter olika identiteter.

Jag har under undersökningens gång av identitet intresserat mig för och fördjupat mig inom den förändrade miljö och de ändrade förutsättningar ungdomar idag lever i och där de skapar sin identitet. Med detta tänker jag framförallt på internets intåg och också populärkulturen. Förutsättningarna skiljer sig åt från hur det såg ut för endast 10-15 år sedan.

Det jag vidare undersökt, utifrån de förändrade förutsättningarna, är det ungdomsforskaren Thomas Ziehe benämner som egenvärldar. Dessa egenvärldar, menar han, skapas utifrån de nya förutsättningar för identitetsskapande som ungdomar har idag. Det Ziehe menar är att kunskapen i egenvärlden ofta är nischad. I egenvärlden finns mycket kunskap inom ett mycket litet område – ett område vilket i vissa fall inte säger så mycket om den fysiska och sociala omvärld vi människor lever i. Min avgränsning blir den att undersöka identitet inom studiet av egenvärldar och vidare också hur komponenterna och kunskapen i egenvärlden ser ut.

Bronies – denna ungdomskultur där killar är överrepresenterade och som blandar in *My little pony* i sin ungdomsvärld – vilket är en kommersialiserad barnkultur som framförallt förknippats med flickor i åldern 4-12. Vad kan detta bero på? Kan den hänga samman med mangakulturen som anammats i västvärlden under senare år, vilken är öppen för både tjejer och killar. Det hade varit intressant att undersöka bronykulturen i förhållande till hegemoniska maskulinitetsideal – jag är dock tvungen att avgränsa mig. Därmed har jag inte avsikten att gå djupare i analysen av just bronies som ungdomskultur i denna undersökning utan riktar in mig på att undersöka bronies i egenskap av en egenvärld.

4.5 Forskningsetik

Min undersökning startade i undersökningen av identitet och hur identitet skapas. Jag utgick då i min gestaltningsdel utifrån mig själv och för att undersöka identitet ville jag prova att gå in i en identitet, som jag själv uppfattade, låg långt bort från min egen. Med anledning av att jag också ville öka förståelsen för en åldersgrupp jag kommer att undervisa i som lärare – och för att därmed kunna skapa ett pedagogiskt perspektiv – ville jag att denna identitet rörde sig inom ungdomskulturens populärkulturella sfär.

En vän som undervisar på en högstadieskola hade genom sina elever hört talas om något som kallas bronies och föreslog att jag skulle gå in i identiteten av just en brony - på internet. Jag hade då inte tidigare hört talas om denna ungdomskultur men den fascinerade mig eftersom den, samtidigt som den var främmande för mig, verkade innehålla populärkulturella inslag jag kände till: *My little pony* och *emokulturen* (då jag uppfattar bronies som en slags

undergrupp till denna). Dock verkade det som att dessa inslag/delar blivit förvrängda i denna ungdomskultur och förlorat lite av sitt ursprungliga innehåll. En bronny beskrivs vara, i många fall en kille i åldern 15-18 åldern – dock finns också tjejer som definierar sig som bronies. Det är också vanligt att en bronny definierar sig som homosexuell – alternativt bisexuell.

Anledningen till att jag valde just denna identitet är därmed på grund av denna identitets, i många delar, motsats till min egen identitet; jag är kvinna, 30 år och definierar mig som heterosexuell. Men också det pedagogiska perspektivet på åldersgruppen är avgörande för mitt val.

Undersökningen av ungdomskulturen bronies innebär, som jag nämt under 4.2, en form av deltagande observation eftersom jag själv till en viss utsträckning deltog i det sociala sammanhanget för bronies på Twitter utan att avslöja min autentiska identitet. Jag upplevde ett stort obehag under utförandet av denna deltagande observation och är medveten om att det kan uppfattas som stötande att en 30-årig kvinna går in i ett forum, där mest ungdomar socialiserar, och utger sig för att vara en av dem. Den deltagande observation jag genomfört på *Twitter* har dock inneburit att jag inte agerat aktivt utan enbart observerat vad som skrivits mellan de ungdomar jag ”följt” – som det kallas på *Twitter* – genom det Twitterkonto jag skapade. Syftet med detta var att få en uppfattning om deras kunskaper, fritidsintressen, hur de genom sina ”tweets” marknadsför sig själva och hur de kommunicerar med varandra – för att skapa mig en förståelse för hur deras egenvärld som bronies ser ut. Det Twitterkonto jag använt mig av för min observation har jag tagit bort efter min undersökning.

Uppgifterna jag använt mig av från *Twitter* har enbart används till min undersökning. De internetidentiteter, vilka jag följt på *Twitter*, skyddas i och med att jag varken nämnt deras internetalias i min uppsats eller på den bloggsida som använts för att dokumentera processen under examensarbetet. Jag har inte heller sparad dokumentation i min ägo som gäller deras internetidentitet eller någon information, i form av mailadresser, som kan spåras till en fysisk person. Deras autentiska namn och identiteter har jag inte vid något tillfälle haft vetskap om. Jag har efter min undersökning informerat de jag följt om vem jag är och vad mitt syfte har varit med mitt deltagande på Twitter. Jag anser därmed att jag följt de forskningsetiska principerna inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning vilka är följande: nyttjandekravet, konfidentialitetskravet, informationskravet och samtyckeskravet. (*Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning 2012*).

5 Identitet

Min undersökning startade med att undersöka identitet och vad detta är, hur vi skapar den och om vi har en fast identitet eller om vi iscensätter olika identiteter (jfr. Butler 2005). I min undersökning utgick jag först från begreppet identitet. Jag ville undersöka hur detta kunde definieras och hur och när identitet skapas. Jag ville främst röra mig kring ungdomars skapande av identitet.

Jag funderade kring identifieringens förusättning av polarisering och relationen detta har till Bourdieus begrepp habitus och normerna inom en grupp som skapar motsatser till normer inom en annan grupp (Shusterman 1999).

Jag skapade mig en förståelse för teorier om identitetsskapande. Denna första förståelse skapade jag genom Judith Butlers teori om identitet där performativitet har en avgörande roll. Performativitet vilket innebär att en performativ handling, som till exempel att beteckna något med ord, får något, eller någon, att bli till i realiteten (Butler 2005, s.14 f.) Butlers tanke om att vi ständigt iscensätter olika identiteter och att vi egentligen inte har en identitet som ”vi föds in i” fick mig att fundera på vad ett original är. I min gestaltungsprocess arbetade jag praktiskt med potatistryck när jag funderade kring detta. Utifrån trycken funderade jag på om det stämpeln som var originalet till dessa trycks identitet eller om det första trycket var detta. Jag såg alla dessa avtryck som iscensättningar eftersom de alla var olika – precis som de olika identiteter vi skapar i olika sammanhang. Antingen behöver inte de olika identiteterna nödvändigtvis skilja sig mycket från varandra eller så är skillanden mellan dessa olika iscensättningar enorm.

Utifrån denna förståelse blev jag intresserad av att undersöka hur en identitet skapas på internet där det till skillnad från den fysiska verkligheten finns en större möjlighet att snabbt växla mellan olika identiteter – att iscensätta olika identiteter. Detta är länken mellan detta moment i mitt undersökande av identitet med potatistryck och min undersökning av en identitet på internet.

Är internet ett bra forum för ungdomar att prova olika identiteter i sökandet av en?

6 Förklaringar av begrepp för en förståelse av fortsatt läsning

6.1 Kulturell friställning

Kulturell friställning innebär att traditioner som i tidigare samhällskonstruktioner fungerat som ett ”fängelse” för individens identitetsskapande – också fungerat som en trygg ram. Nu finns inte denna ram på samma sätt. Detta gör att ungdomar i vårt moderna samhälle tvingas utföra ett enormt sökande och identitetsarbete utan dessa ramar, till skillnad från tidigare generationer. De lever i en kulturell friställning. (Ziehe 1992)

- Den kulturellt friställda sökaren av en identitet. Bronies – en mix av populärkulturella fenomen från skilda håll och tidsepoker och en produkt av det kulturellt friställda samhället

Det finns mer mångfacetterade ungdomskulturer i vårt moderna samhälle än förr. Bronieskulturen innehåller populärkulturella inslag som går att känna igen i en annan kontext. Dessa inslag har blivit ”förvrängda” och förlorat lite av sitt ursprungliga innehåll. Denna mix av innehåll i ungdomskulturer inom det kulturellt friställda samhället diskuterar Ziehe (1992) då han menar att det mesta redan är utforskat och avmystifierat genom tidigare rörelser och ungdomskulturer: ”Ungdomskulturerna har själva kommit till den punkt där det inte längre är intressant att pröva radikala spel; det intressanta är istället att kombinera vissa ungdomskulturella spel och stilar med delar av verkligheten” (Ziehe 1992:54,55) det som då återstår är att mixa och blanda olika inslag enligt Ziehe. Detta citat är dock från 1989 och innan internets intåg. Med internet finns det nu, som jag ser det, ytterligare en orsak och anledning till denna oerhörda mix av olika ungdomskulturella inslag i en och samma ungdomskultur. Detta stämmer överens med det kulturprogrammet Kobra, som visas på SVT tar upp; lättillgängligheten gör att du snabbt och ingående kan studera och plagiera/ta efter till exempel: 60-talsband, populärkulturella ikoner, gamla filmer, serier på youtube och google (Kobra del 7 av 12, 2012).

6.2 Egenvärlden

I Thomas Ziehes forskning har huvudsakligen två perspektiv på vad som är relevant i ungdomars egenvärld utkristalliserats. Det ena är direkt kopplat till populärkulturen och nätet. Det relevanta här är: Vad är spännande och roligt? Det andra hänger ihop med att det är viktigt för unga att vara del av en grupp (Ziehe i Claesdotter 2011).

Det är dessa aspekter, som Ziehe tagit upp i ovan citerade rader, som jag kommer att leta efter i min undersökning där jag närmar mig fenomenet bronies som egenvärld med en hermeneutisk förståelse.

Ziehe (2011) menar att det framförallt finns två aspekter som är relevanta i ungdomars egenvärld; dels prioriteras vad som är intresseväckande och underhållande vilket i hög grad är kopplat till populärkultur och också internet. Dels handlar det om att tillhöra en grupp – ”Egenvärlden fungerar som ett filter som släpper igenom det ungdomarna tycker är relevant och kan identifiera sig med.” (Ziehe i Claesdotter 2011). Ziehe menar då att skolan måste guida eleverna inom, för dem, främmande områden för att få dem att bredda sin kunskap till att gälla fler områden än populärkultur. Med främmande menar Ziehe kunskap som ligger utanför populärkulturen. Det är just populärkultur som kan sägas definiera kunskapsinnehållet inom egenvärldarna enligt Ziehe.

Så här uttrycker sig Ziehe – angående problematiken med ungdomars egenvärldar och kunskapen utanför denna som kan gå förlorad – i debattartikeln ”school and youth – a differential relation. Reflections on some blank areas in the current reform discussions” från år 2000:

The *penetration of the lifeworld* has become a normal presumption of young people, whose standards for relevant actions and biographical buildning plans are anyway[sic] taken from their own lifeworld. On the other hand, it has become rather trying for parents and pedagogues to make youth understand that it sometimes can be both important and interesting not to orient themselves by means of their everyday lifeworld.(Ziehe 2000:57f).

6.3 Twitter

Jag valde att genomföra min observation av en ungdomskultur på *Twitter*. På *Twitter* följer du i större utsträckning personer du inte känner i jämförelse med ett forum på internet som *Facebook* till exempel. *Twitter* kan definieras som en nätgemenskap som Dunkels (2009:59) menar är både *öppen och sluten*. Ett kompisprogram som *Facebook*, till exempel, är ett *slutet*. En både öppen och sluten nätgemenskap innebär att viss information är öppen – som till exempel det ”minibloggandet” som *Twitter* innebär, men samtidigt kan du skicka privata meddelanden till andra användare. (Dunkels i Lindgren 2000:59)

På *Twitters* hemsida står följande om vad *Twitter* är: ”Ett informationsnätverk” och ett ”realtidsnätverk av information”(Twitter/about). Kommunikationen på *Twitter* är relativt öppen ut mot världen – vem som helst kan ”följa” dig. Detta innebär att man prenumererar på någons statusupdateringar. Ett *tweet* är en statusupdatering eller en skriven reflektion som max får innehålla 140 tecken (Twitter/about). Ett *tweet* blir delvis en envägskommunikation eftersom ett *tweet* i många fall är riktat ”rakt ut i luften”. Det är öppet för andra att kommentera detta *tweet*, eller att *retweeta* – vilket betyder att man vidarebefodrar ett *tweet*

– om man vill sprida det till dem som följer det egna twitterkonto. På Twitter kan du också lägga upp länkar till bilder och videor. Du väljer en profilbild som får representera dig på Twitter, en så kallad *avatar*.

6.5 Bakgrund till begreppet bronies

Det jag undersökt är en ungdomskultur som benämns *bronies*. Min tolkning är att benämningen har sitt ursprung i element från de två orden *brother* och *ponies* – vilket har sin källa i det denna ungdomskultur och fankulturen rör sig kring – *My little pony*, vilket kan fungera som en egenvärld ungdomar kan gå in i. Denna ungdomskultur verkar existera framförallt på olika *communities* på internet. Community enligt Nationalencyklopedin kan beskrivas som – ”nätgemenskap, nätmötesplats, Internetbaserad sammanslutning av individer med gemensamt intresse” (*Community-Nationalencyklopedin*). Det är främst killar i 15-18-årsåldern som identifierar sig med denna fankultur. Det finns också tjejer som identifierar sig med kulturen – de kallar sig för *pegasisters* (som kan vara taget från den grekiska myten om den hästliknande Pegasos med vingar).

7 Ungdomskulturen Bronies

7.1 Förståelse

Gilje och Grimen (2007) menar att inom hermeneutiken närmar sig den som undersöker ett fenomen alltid det undersökta fenomenet med en tanke om vad denne/denna vill finna. Detta är omöjligt utan en viss förförståelse av fenomenet (2007: 183). De menar att ”utan sådana idéer skulle våra undersökningar inte ha någon *riktning*” (Gilje & Grimen 2007:183). Min riktning när jag undersöker fenomenet är: vilka ingredienser som ingår i ungdomskulturen (bronyns) egenvärld och hur detta skapar en identitet. Gilje och Grimen (2007) pekar också på de delar som kan finnas inom en persons förförståelse av sin omvärld och inför ett fenomen nämner de individuella *personliga erfarenheter, språk och begrepp samt trosuppfattningar* som en av dem” (Gilje & Grimen 2007:186f) och menar att en forskare oundvikligen självklart går in med samma komponenter i sin förförståelse i en undersökning.

I min undersökning av identitet, en undersökning som har som huvudsyfte att undersöka ungdomars identitet och identitetens förhållande till egenvärlden, valde jag att undersöka en identitet som jag inte visste så mycket om och som jag ansåg låg långt bort från min egen. Ett exempel på min förförståelse inför begreppet och ungdomskulturen *Bronies* är: *My little ponys* – en serie jag följt som barn och leksaker jag då också lekt med.

Att vara ett fan av något är jag också inblick i då jag varit en del av en fankultur som tonåring. Att uttrycka sig genom bilder, vilket också är en del av denna ungdomskultur är något också jag är bekant med. Skillnaden är att dessa inslag – från olika perioder i mitt liv – tillsammans bildar en ungdomskultur där åldersgruppen är mellan 15-18 år. Det jag måste skapa en förståelse för är bland annat hur denna nya kombination ser ut och nya innebörder av dessa olika delar. (Gilje & Grimen 2007:190f).

Delarna och helheten – den hermeneutiska cirkeln

Förståelsen får jag genom att tolka delar som: vad som skrivs mellan ungdomarna inom bronykulturen, vilken intressen de verkar ha, vilken kunskap de värderar, vilken profilbild –

Avatar – de väljer att ha, vilka bilder de producerar och vilka värderingar som lyser igenom i deras förhållningsätt till världen. Alla dessa komponenter tolkar jag för att få en förståelse av fenomenet.

Förståelsehorisont

- "I am not young enough to know everything" – Oscar Wilde

Min förståelsehorisont som 30-åring ligger närmre förståelsen för fenomenet än en 50-åring förståelsehorisont inför samma fenomen. Samtidigt skulle en 22-åring lärarstudents förståelsehorisont, om denna/denne undersöker samma fenomen, ligga närmre fenomenet (jfr. Gilje & Grimen 2007:183ff). Gilje och Grimen menar att "trosuppfattningar [eget inlägg: uppfattningar eller förförståelse] är med om att bestämma vad aktören tar för givet och vad han finner problematiskt" (Gilje & Grimen 2007:186,187).

Jag inbillar mig att jag har, och har haft, samma förhållande till internetanvändande som ungdomar har idag. I mina tonår – i slutet av 90-talet *fanns* internet. Jag använde internet i liten utsträckning – kanske mailade jag någon gång. Informationsflödet och socialisationen på internet hade ännu inte riktigt satt igång. Internet är en så naturlig del av ungdomars vardag idag på ett sätt som jag har svårt att uppfatta. Jag har aldrig upplevt den totala självklarheten att internet finns, vilket jag tror ungdomar idag upplever, och aldrig har jag känt mig riktigt bekväm med att "existera" på internet, kanske till och med jämfört med andra i min ålder – då jag var väldigt sen med att, till exempel, skapa mig ett *Facebookkonto*. Twitters funktioner förstod jag mig på först i och med denna undersökning. Dunkels (2009:56) hänvisar till författaren Marc Prenskys benämning på de som föddes när internet var etablerat – "nätets infödda" och de som är "nätets invandrare" (Dunkels 2009:56). De sistnämnda – den kategorin jag tillhör – måste jämföra internetfenomen, för att förstå dess funktion, med en fysisk verklighet till skillnad från de "infödda". Med ett exempel utifrån Dunkels beskrivning: att beskriva ett internetcommunity som ett "rum där människor träffas" är att beskriva internet utifrån en fysisk verklighet.

Bortsett från internetanvändning har jag en viss förförståelse för fankultur från min egen tonår – då gällde det musik. Bronys – gemenskapen utgår från en fankultur som rör sig kring *My little pony*.

Resonemanget om de "inföddas" nya sätt att förhålla sig till saker och sätt att tänka kan också dras som parallel till Ziehes resonemang. Han menar att det i det moderna samhället, med internet och aspekten att ungdomen inte längre utmärks som en övergång från barn till vuxen och därmed inte längre ligger "vid sidan" av det vuxna samhället utan nu är en del av det. Detta grundar sig i, bland annat, den stora kunskapstillgång som finns på internet menar Ziehe. Han menar att därav har inte bara det moderna samhällets attityder absorberat av ungdomen – (likt tidigare ungdomsgenerationers skillnad från de då äldres värderingar) utan också – som är den fundamentala skillnaden – att den "inre" *psykologiska* inställningen unga har idag är förändrad (Ziehe 2000:56-57). Detta resonemang rör just den medvetenhet ungdomsforskare idag bör ha gentemot ungdomar i det moderna samhället – internetåldern. Ungdomar av idag, anses av olika forskare (Frykman 1998, Ziehe 1992, 2000), vara radikalt skilda från tidigare ungdomsgenerationers sätt att tänka. – en psykologisk förändring för en hel generation helt enkelt.

Jag gick också in med en begreppslig förståelse av fenomenet bronies efter som benämningen får mig att kombinera orden ”brother” och ”pony”. När jag vidare undersökt saken förstår jag att denna ungdomskultur involverar inslag av den animerade serien *My little pony* vilket gör att jag innehar en begreppslig förståelse, därmed kanske min förståelsehorisont skiljer sig från någon som aldrig kommit i kontakt med barnserien *My little pony*.

7.2 Att vara del av en grupp. Populärkulturen och internet – det spännande och det roliga

- ”Kunskaper inom ett begränsat område”

Kommunikation mellan de ungdomar jag följer på Twitter rör sig kring serien *My little pony – friendship is magic*. Där finns ett antal karaktärer med olika personliga egenskaper som ungdomarna väljer att identifiera sig med beroende på vem de önskar vara. Kunskapen kring serien är ingående. Inom *My little pony* delas karaktärerna in i en rad olika kategorier med undergrupper. Kunskapen de har om dessa kan jämföras med de kunskaper en entymolog har om insektersarter och de olika kategorier och undergrupper som finns inom det området. Intresset denna ungdomskultur därmed har för serien leder till en enorm kunskap inom ett väldigt specifikt område. Problemet är att denna specifika kunskap de har inom detta populärkulturella fenomen inte kommer att premiera dem i deras verklighet utanför internet, eller i skolan, i så hög grad. Dock är denna kunskap viktig för dem i deras socialisation och gemenskap på internet då dessa kunskaper premieras bland andra inom bronygemenskapen. Det är detta Ziehe syftar på med att det i egenvärlden är viktigt att vara del av en grupp. Att tillhöra en grupp och det identitetsarbetet detta innebär samt intresset som då skapas för något specifikt medför en viss kunskap. Ziehe menar angående detta att ungdomars kunskap inom andra områden fallerar när det sker en ”horisontell utvidgning”(Ziehe 1992:66), med det förstår jag det som att ungdomar, till skillnad från tidigare generationer tillhör, förutom skolan och familjen, flera olika sammanhang – ”peer groups” (Ziehe 1992:66) – som är betydelsefulla. Detta innebär att det för ungdomar finns många verkligheter att ansluta sig till och att en av dessa verkligheter mycket väl kan stå högre upp på listan vad gäller kunskap än skolans kunskapsutbud.

Gemenskapen verkar ha stor betydelse för de jag observerat. Inom Bronykulturen finns också en slags ödmjukhet mellan varandra och – uttryck som kombinerar ett omhändertagande ideal och en rå attityd är vanligt till exempel: ”I’m gonna tolerate and love the shit out of you”. De ungdomar jag följt verkar vara från olika delar av världen och kulturen verkar framförallt existera som social samvaro på internet, även om bronymöten också arrangeras utanför internetcommunities.

Ledord inom kulturen verkar vara ”open minded”, ”civil” och ”tolerant”. Det verkar finnas en öppenhet gentemot olikheter. Det paradoxala är att de inom kulturen vakar över vem som har ”rätt” att definiera sig som en brony eller inte. Detta är ett typiskt drag i identitetskapande när jag jämför detta med Bourdieus begrepp *habitus*. Med begreppet syftar Bourdieu på de normer och den syn på omvärlden som skapas inom en grupp – identifieringen med en grupp är betydelsefull för individen och avgränsandet till andra grupper är självklart en förutsättning för att definiera sig som en grupp (Schusterman 2007). Människor vill tillhöra en gemenskap.

Min förförståelse för kulturen inför min undersökning var att denna låg nära

emokulturen. I kandidatuppsatsen *Alternativa unga i omtvistad ungdomskultur – den konstruerade bilden av emokulturen* (2009) ger sig Malin Dvoretzky och Emma Sjöström på en beskrivning av emokulturen genom att be ungdomar definiera den.

Emokulturen definieras då av Dvoretzky och Sjöström som ett samlingsbegrepp för de som sticker ut från mängden (Dvoretzky & Sjöström 2009:4). Detta uppfattar jag också som ett av bronykulturens inslag – känslan av utanförskapet i skolan eller i andra forum i den fysiska verkligheten. Ungdomarna inom bronykulturen verkar känna en stark gemenskap med de vänner de har på internet, detta innebär en form av *empowerment* (*empowerment-Nationalencyklopedin*): i den betydelsen att de finner en styrka i en gemenskap på nätet. Samtidigt känner de sig eventuellt exkluderade i skolan och livet utanför internet. Tweets jag läst som kanske tyder på ett utanförskap i den fysiska verkligheten är en då en person uttrycker bitterhet och ilska över klasskamrater.

Deras identitet balanseras mellan den fiktiva personens identitet och den ”riktiga” människans. Ibland går de in i ”rollen” av sin ”karaktär” (den som syns på deras profilbild-avataren?). Ibland halkar de ur rollen då behovet av stöd från internetvännerna är stort och de behöver ventilerar någonting på grund av händelser i världen utanför internet. Jag uppfattar det som att de blir stärkta i sin internetgemenskap.

I bland nämns uttrycket ”att komma ut som brony” i kommunikationen mellan ungdomarna inom bronykulturen – jag är inte säker på om detta ska tolkas som att komma ut med sin sexuella läggning eller om det handlar om att identifiera sig som brony. Det skulle kunna vara ett uttryck som innebär ett ställningstagande till den rådande normen – vilket jag tolkar som framförallt den manliga normen. Min upplevelse av bronykulturens existerande är att den på något vis är uttryck för ett uppror mot den rådande manliga normen.

7.3 Språk

Den globala spridningen på de jag följt på twitter tolkar jag som stor. På grund av att bronykulturen främst existerar på internet är detta en global rörelse. Detta kan ses i att kommunikationen i vissa fall kan växla mellan engelska och det egna språket. Kommunikation sker framförallt på engelska. Träningen i att kommunicera på engelska i en naturlig situation utanför skolans undervisning i engelska ser jag som betydelsefull för inläringen. Språkkunskaperna i just engelska uppfattar jag därför som goda bland ungdomarna inom denna ungdomskultur.

7.4 Entreprenörskap

Många av ungdomarna inom Bronykulturen skapar communities och events. Engagemang inom sådana områden kräver planering och innebär då träning i de entreprenöriella kunskaper som efterfrågas i den nya läroplanen från 2011 – LGR 11: ”Skolan ska[...]bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap” (LGR11:9). Dessa kunskaper i entreprenörskap ”slipper” igenom *filtret* – om jag ska använda Ziehes förklaring av de kunskaper som hänger med i och med det fokus ungdomar har på ”att vara någon”. (Ziehe i Claesdotter 2011).

Dock menar professor emeritus i etnologi Jonas Frykman, i artikeln ”När egot tar examen” (Udovic 2012) att just de entreprenöriella egenskaperna och kunskaperna som nu värderats så högt, att de till och med lagts till i skolans läroplan, tyder på att ”skolan har gett upp litet av

det pedagogiska, lärande ansvaret, till förmån för personlighetsutvecklande” (Udovic 2012:19). Han menar på att dessa tillägg i läroplanen handlar om ”att man vill lyfta fram en specifik människotyp[...]samhället är inne i en reproduktionskris och en uppfostringskris. Vi vet inte vart vi är på väg” (Udovic 2012:19).

Enligt olika forskningsresultat (Ziehe 2011, Frykman 2012) har ungdomar idag blivit mer och mer egocentrerade och ifrågasättande; att skolan ger efter för denna tendens menar de försvårar skolans uppdrag. De menar att skolans uppdrag är att lära ut – inte att vara en extraförälder (Ziehe 2000, Frykman 2012).

7.5 Egen bildproduktion – teknik – fanart

Jag uppfattar bronieskulturen vara sprungen ur emo-kulturen, dock är inte musiken central här utan fokus blir på den visuella bildkulturen. Motiven har populärkulturella inslag. Jag tycker mig också se att bronyculturen har vissa samband med *mangakulturen*.

En stor del av broniekulturen verkar bestå av *fanart* – bildproduktion som hyllar ett populärkulturellt fenomen –. Produktionen innebär ofta att använda en stillbild från serien *My little pony* – eller andra animerade serier– för att sedan montera bild med bildtext (i ett digitalt bildhanteringsprogram). Detta skapar en annan innebörd till bilden – ofta en innebörd som skulle kategoriseras till att tillhöra en äldre målgrupp än barn. En annan variant som förekommer är att använda en stillbild från en scen i en icke-animerad film och skapa en egen bild i photoshop där karaktärerna avbildas som ponnier. Detta benämns inom internetkultur som *meme*. Begreppet uppfattar jag användas inom internetkulturer för att beskriva en slags imitation och subtil förändring av något som sedan sprids till andra inom internet.

Kunskap i *Photoshop* och andra program i digital bildhantering är därmed kunskaper som kan komma till nytta inom ett framtida arbetsliv för dessa ungdomar. Dock finns kanske inga konsthistoriska referenser eller kunskap i ”klassisk” teknik inom måleri för att skapa en bild. I relation till detta vill jag hämta ett exempel från en skolsituation från en praktik jag haft på en gymnasieskola med IT-inriktning under min utbildning. Den undervisningen i bild på detta gymnasium kallades *digital bild* – skolan erbjöd ingen traditionell bildundervisning och på skolan fanns ingen bildsal där eleverna skulle kunna få möjlighet att prova att använda sina händer i skapandet av något – denna öppning till en ny kunskapssituation erbjöds inte (inte heller fanns det något bibliotek på skolan). Verktöget var kort och gott datorn i alla ämnen. De elever som valt denna gymnasieinriktning kan antas redan innan gymnasievalet vara intresserade och duktiga inom just digitala världar. I sin gymnasieutbildning fick de fördjupa kunskapen och intresset i sin egenvärld – Ziehe menar att detta är ett problem; och att ”läraren inte bara ska anpassa sig till elevernas önskemål, utan också vara en representation av det främmande[...] Motivation handlar om att gå igenom en process och upptäcka att något främmande faktiskt visar sig vara intressant” (Ziehe i Claesdotter 2011). Det jag vill komma fram till med detta är att jag som lärare vill kunna visa och få eleverna att bli medvetna om världar utanför deras egna. När de väl är medvetna om att andra ”världar” finns och vad som finns inom dessa, har de sedan friheten att välja bort eller att fördjupa sig inom dessa kunskaper. Men det är just denna möjlighet som ska erbjudas eleverna – vetskapen om vad de väljer bort. Detta anser jag är en viktig del av skolans uppdrag och i mitt uppdrag som lärare.

Ungdomarna inom Bronyculturen erhar entreprenöriella kvaliteter i form av uppstartandet av

egna communities, mycket kunskap inom begränsat område (inom deras fankultur). I och med att gemenskapen inom denna ungdomskultur är globalt spridd sker kommunikationen på engelska.

Alla dessa delar som är samlade under dessa rubriker tolkar jag, enligt min hermeneutiska ansats till en förståelse för fenomenet egenvärld och identitet. Delarna i sig tolkar jag till helheten av fenomenet.

8 Sammanfattning av slutsatser i jämförelse med Ziehes egenvärldar samt slutdiskussion

I denna avslutande text utgår jag från och resonerar kring Thomas Ziehes citat där han definierar egenvärlden:

I Thomas Ziehes forskning har huvudsakligen två perspektiv på vad som är relevant i ungdomars egenvärld utkristalliserats. Det ena är direkt kopplat till populärkulturen och nätet. Det relevanta här är: Vad är spännande och roligt? Det andra hänger ihop med att det är viktigt för unga att vara del av en grupp” (Ziehe i Claesdotter 2011).

Egenvärlden fungerar som ett filter som släpper igenom det ungdomarna tycker är relevant och kan identifiera sig med” (Ziehe i Claesdotter 2011).

Undersökningen av denna ungdomskultur på internet visar på komponenter och kunskaper som, i vissa fall, är typiska inom den egenvärld som Thomas Ziehes beskriver. Vissa av dessa, eller rättare sagt, många av dessa delar som jag tolkar i Bronieskulturen kan också hittas i det Ziehe beskriver angående egenvärlden. Alla de kunskaper jag har lyckats att definiera inom bronykulturen: språkliga kunskaper, entreprenöriella kunskaper, kunskaper i bildproduktion och digitala bildhanteringsprogram – alla dessa innebär kunskaper som följer med eller slipper igenom *filtret* tillsammans med det som är ”spännande och roligt” och det som värderas som viktigt om man vill ”tillhöra en grupp” (Ziehe i Claesdotter 2011). Det är just detta Ziehe definierar som de två viktiga beståndsdelarna som utmärker ungdomars egenvärld (Ziehe 1992, Ziehe i Claesdotter 2011). Ziehe pekar också på de oftast snäva kunskaper inom ett begränsat område som utmärker en egenvärld. Bronys har en specifik, och djup, kunskap inom en populärkulturell sfär – kulturen som rör sig kring serien *My little pony – friendship is magic*. Bronykulturens egenvärld har då sina fötter i populärkulturen precis det som Ziehe menar är egenvärldens byggmaterial. (Ziehe 1992, Ziehe i Claesdotter 2011)

Ett uttryck för att kunskaperna som följer i spåren av det populärkulturella intresset och angelägenheten att få ingå i en grupp visar sig i rektorn för kunskapsgymnasiet Globen – Niklas Dahlströms – uttalande i artikeln ”När egot tar examen” (2011). Där får han frågan om varför elever kan mindre än förr och menar att: – ”Där råder det delade meningar. Visst har siffrorna i matte- och svensk kunskaper sett bättre ut, men idag kan ungdomar andra saker. De har en större social och kommunikativ kompetens, det är en slags språkkunskap som är svår att mäta”. (Udovic 2012).

Skolan som institution var förr en auktoritet, nu finns många andra källor för ungdomar att förlita sig till utanför skolans väggar – som internet. Kanske kan detta vara anledningen till ifrågasättandet av skolans kunskapsauktoritet.

Det Ziehe och Frykman ser som problematiskt är att skolan förlorat sin roll som kunskapsförmedlare. Skolan, samt den nya läroplanen uppfattar jag i högre grad vara anpassade efter ungdomars egenvärldar. Jag vill som lärare försöka se till att införa de främmande element i egenvärldarna som Ziehe talar om. Jag vill kunna erbjuda mina elever möjligheten att upptäcka nya saker – de har alltid möjligheten att ”välja bort” men den valfriheten finns inte så länge vetenskapen om det nya inte finns.

Förkortningar

LGR 11: Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Käll- och litteraturförteckning

Butler, Judith (2005). *Könet brinner!:* texter. Stockholm: Natur och kultur

Dunkels, Elza (2009) Unga och nätet. I: Lindgren, Simon (red.) (2009). *Ungdomskulturer*. 1. uppl. Malmö: Gleerup. S.56-66.

Gilje, Nils & Grimen, Harald (2007). *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. 3. uppl. Göteborg: Daidalos

Jorgensen, Danny L (1989) *Participation Observation. A Methology for human studies. Applied Social Research Methods series, Vol 15*. Newbury Park. Sage Publication.

Marc-Wogau, Konrad (red.), *Filosofin genom tiderna. [D. 5], Filosofiska strömningar efter 1950*, [Bonnier fakta] [Stockholm], 1981.

Shusterman, Richard (red.) (1999). *Bourdieu: a critical reader*. Oxford: Blackwell

Heriksson, Benny & Månsson, Sven-Axel (1996), Deltagande observation I: Svensson, Per-Gunnar & Starrin, Bengt (red.) (1996). *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. S.11-51.

Udovic, Ana, 2012: När egot tar examen. *Dagens nyheter* 2012-05-06.

Widerberg, Karin (2002), *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Ziehe, Thomas (1992). *Kulturanalyser: ungdom, utbildning, modernitet : essäer*. 2. uppl. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion

Internetkällor

Avatar. <http://www.ne.se/avatar/1276500>, Nationalencyklopedin, hämtad 2012-05-20

Claesdotter, Annika (2011) Vill utmana ungas världar, *Lärarnas nyheter*, publicerad 2011-05-11,[www]. Hämtad 2012-04-20 på <http://www.lararnasnyheter.se/slojdforum/2011/05/11/vill-utmana-ungas-varldar>

Community. <http://www.ne.se/community/1475466>, Nationalencyklopedin, hämtad 2012-05-20.

Empowerment. <http://www.ne.se/empowerment>, Nationalencyklopedin, hämtad 2012-05-20

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning [elektronisk]

hämtad: 2012-05-15. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Gadamer, Hans-Georg, Weinsheimer, Joel. & Marshall, Donald G. (2004). *Truth and method* [Elektronisk resurs]. 2., rev. ed. London: Continuum International Publishing Group. Hämtad 2012-05-05 på http://books.google.se/books?id=ScG5YqYcsEcC&printsec=frontcover&hl=sv&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Kobra del 7 av 12, 2012 [www]. Hämtad 2012-05-16 på http://svtplay.se/v/2784476/kobra/del_7_av_12?sb,p102859,1,f,-1

Twitter [www]. Hämtad 2012-05-18 på <http://twitter.com/about>

Ziehe, Thomas, School and youth – a differential relation. Reflections on some blank areas in the current reform discussions, *Young*, April 2000 8: 54-63, doi:10.1177/110330880000800104.

Pdf-dokument

Dahlström, Johan & Jakobsson, Jonny (2006). *Identitetsskapande via kulturella uttryck – En undersökning av kulturprojektet Komma Till Tals betydelse för deltagarnas identitetsskapande i en mångkulturell miljö*. Institution: Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning, Hämtad 2012-05-12 på <http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/3946/1/HT06-1190-06.pdf>

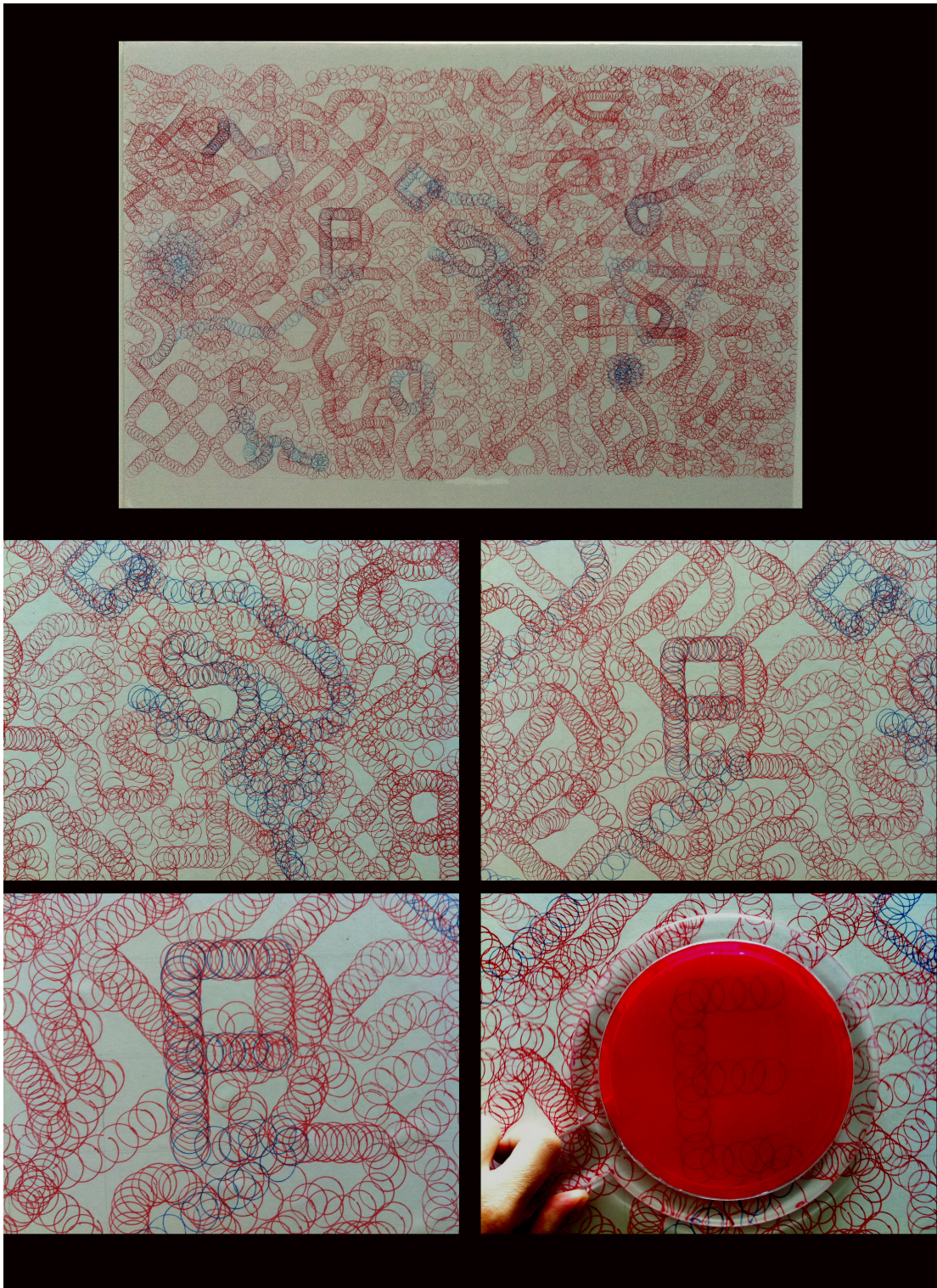
Dvoretzky, Malin & Sjöström, Emma (2009). *Alternativa unga i omtvistad ungdomskultur – den konstruerade bilden av emokulturen*, Hämtad 2012-05-14 på http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20898/1/gupea_2077_20898_1.pdf

Skolverket, *Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011*, Hämtad 2012-05-20 på http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2575

Egen Blogg

Examensarbete, Clara Fredenmark [www]. Hämtad 2012-05-18 på <http://examensgestaltningclara.blogspot.se/>

Bildbilaga 1.

Egenvärldskarta